

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 9Cdo/19/2022                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 5119214978                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 17.08.2022                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Martin Holíč             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2022:5119214978.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu N.. G. R., bývajúceho v R. Y. N., M.. X. N. XXX/XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Viktor Mišík s.r.o., so sídlom v Bratislave, Zámocká 1, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Viktor Mišík, proti žalovanej Základnej škole v Hornom Vádičove, so sídlom v Hornom Vádičove 277, IČO: 37 812 581, zastúpenej JUDr. Ivou Pavlíkovou, advokátkou, so sídlom v Žiline, Národná 16, o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru, vedenom na Okresnom súde Ružomberok pod sp.zn. 5Cpr/23/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. júla 2021 sp.zn. 8CoPr/6/2020, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

I. Okresný súd Ružomberok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 30. júla 2020 č.k. 5Cpr/23/2019-87 rozhodol, že výpoveď daná žalobcovi z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny zo 4. septembra 2019 podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce je neplatná. Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré mu je povinná žalovaná zaplatiť vo výške určenej samostatným uznesením, vydaným po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Rozhodol tak s odôvodnením, že neboli preukázané dôvody pre skončenie pracovného pomeru výpoveďou - existencia dôvodov pre okamžité skončenie pracovného pomeru pre závažné porušenie pracovnej disciplíny, ako ani viacero menej závažných porušení pracovnej disciplíny žalobcom. Námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodnú s poukazom na ustanovenia § 3 ods. 6, 11 zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z.z.“) a § 43 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“). Uviedol, že je potrebné rozlišovať dve roviny vzťahu riaditeľa školy a to funkčný vzťah riaditeľa k škole a pracovnoprávny vzťah so zamestnávateľom, ktorým je samotná základná škola, pričom výpoveď ale dáva riaditeľovi školy v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 596/2003 Z.z. zriaďovateľ, v prejednávanej veci

obec Horný Vádičov. Ďalej konštatoval, že formálne náležitosti výpovede danej žalobcovi boli splnené. Pokiaľ ide o výpovedný dôvod vymedzený v zmysle § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce spočívajúci v skutočnosti, že „riaditeľ nedokázal zriaďovateľovi vysvetliť, na základe akých skutočností doposiaľ viac ako štyri roky užíval a prevádzkoval školskú jedáleň v nových a neskolaudovaných priestoroch budovy postavenej pri základnej škole“, nepovažoval ho súd za závažné porušenie pracovnej disciplíny žalobcom, ktoré by zakladalo dôvod na skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že budova školskej jedálne je vo vlastníctve a správe obce Horný Vádičov. Celú agendu súvisiacu s povoľovacím a kolaudačným konaním v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov je pritom povinný zabezpečiť stavebník, ktorým bola tiež obec. Žalobca ako riaditeľ školy môže realizovať svoje oprávnenia a povinnosti len pokiaľ ide o predmet týkajúci sa činnosti školy alebo školského zariadenia, ktoré je vo vlastníctve respektíve v správe školy na základe zmluvného vzťahu. Vlastníctvo ani správa školskej jedálne pritom neprešli z obce na žalovaného. Pokiaľ ide o ďalší dôvod výpovede, v zmysle ktorého mal žalobca spochybniť obec Horný Vádičov, keď dňa 2. septembra 2019 vykonal opatrenia priamo proti zverejnenej vyhláške starostu obce Horný Vádičov o prevádzkovaní školskej jedálne z 12. augusta 2019, aj tento vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodný. Nemôže ísť o porušenie pracovnej disciplíny v prípade, keď sám starosta obce vydaním vyhlášky porušil právne predpisy, minimálne ustanovenie § 76 ods. 1 Stavebného zákona. Samotné konanie starostu obce si teda odporovalo, keď na jednej strane vyčítal riaditeľovi školy, že jedáleň užíval a prevádzkoval v neskolaudovaných priestoroch a na druhej strane sám svojou vyhláškou oznamuje prevádzkovanie jedálne bez príslušných dokumentov a kolaudačného rozhodnutia. Práve žalobca tým, že neumožnil žiakom a zamestnancom školy vstup do priestorov jedálne, vykonal opatrenia na predchádzanie prípadných škôd na majetku a zdraví. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobe vyhovel. Ďalším návrhom žalovanej na doplnenie dokazovania nevyhovel, nakoľko z doposiaľ vykonaného dokazovania bolo možné jednoznačne ustáliť, že zo strany žalobcu nedošlo k porušeniu pracovnej disciplíny. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 27. júla 2021 sp.zn. 8CoPr/6/2020, napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne (§ 387 ods. 1, 2 CSP). Žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% (§ 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP). Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v nevyhnutnom rozsahu pre rozhodnutie, správne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil, pričom odôvodnenie jeho rozhodnutia bolo dostatočné. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že neboli naplnené dôvody pre skončenie pracovného pomeru výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce, keďže nebola preukázaná existencia dôvodov pre okamžité skončenie pracovného pomeru pre závažné porušenie pracovnej disciplíny žalobcom. Odkázal pritom na dôvody už uvedené súdom prvej inštancie v bodoch 18 až 20 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. K odvolacím námietkam žalovanej uviedol, že žalovaná bola v konaní pasívne vecne legitimovaná s poukazom na príslušné zákonné ustanovenia, keď v pracovnoprávných vzťahoch žalobcu ako riaditeľa školy konal za zamestnávateľa (v jeho mene a nie v mene jeho zriaďovateľa) starosta obce. Výkon práv zriaďovateľa nie je možné zamieňať s výkonom práv zamestnávateľa a v pracovnoprávných vzťahoch treba dôsledne rozlišovať medzi vznikom a výkonom funkcie riaditeľa školy a jeho pracovnoprávnym pomerom na strane druhej. V prejednávanej veci išlo o individuálny pracovnoprávny spor ako spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom, nešlo teda o spor medzi zamestnancom a tým, ktorý konal v mene zamestnávateľa. Preto bola pasívna vecná legitimácia žalovanej v spore daná. Starosta obce, ktorá je zriaďovateľom žalovanej, pri skončení pracovného pomeru so žalobcom konal voči žalobcovi v mene žalovanej v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 596/2003 Z.z. K námietkam týkajúcim sa dokazovania odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s § 204 CSP, keď všetky listinné dôkazy boli stranám buď doručené alebo o ich obsahu súd oboznámil strany priamo na pojednávaní dňa 30. júna 2020. Stranám bol zároveň súdom prvej inštancie vytvorený priestor vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, ako aj k spôsobu ich vykonania. Uzavrel, že list žalobcu zo dňa 19. augusta 2019, nebol v konaní predložený a preto ho súd ani nemohol vykonať. Nevykonanie dôkazov navrhovaných stranou sporu nie je postupom, ktorým by súd odňal strane sporu možnosť konať pred súdom. Súd prvej inštancie riadne zdôvodnil, prečo nevykonal ďalšie

žalovanou navrhované dokazovanie, pričom výsluch svedkýň žalovaná navrhla už vo vyjadrení k žalobe, avšak neuvedla, aké skutočnosti majú byť ich výpoveďou preukázané, ani nezabezpečila ich účasť na pojednávaní. V zmysle § 319 CSP má síce súd možnosť vykonať aj iné než navrhované dôkazy, avšak v prospech zamestnanca ako slabšej strany sporu. V závere dodal, že v spore išlo o žalobu podanú v zmysle § 137 písm. d) CSP a nie podľa § 137 písm. c) CSP, nakoľko predmetom sporu bolo určenie neplatnosti výpovede v zmysle § 77 Zákonníka práce (v prípade určenia neplatnosti výpovede je neplatné aj skončenie pracovného pomeru, ku ktorému touto výpoveďou malo dôjsť).

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. V dovolaní vyjadrila nesúhlas s právnym posúdením sporu súdmi nižších inštancií v otázkach jej pasívnej vecnej legitímácie, naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení, ako aj existencie dôvodov výpovede danej žalobcovi v zmysle § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce. S poukazom na ustanovenia § 3, § 7 zákona č. 596/2003 Z. z. a § 42 ods. 1 Zákonníka práce mala zato, že jedine zriaďovateľ môže ukončiť výpoveďou pracovnú zmluvu ako dvojstranný právny úkon, pretože len on je zadefinovaný zákonom ako zmluvná strana. Pasívna legitímácia žalovanej v tomto spore nie je daná aj z toho dôvodu, že žalobca žalobný petit formuloval nie ako žalobu o určenie neplatného skončenia pracovného pomeru, ale ako žalobu o určenie neplatnosti jednostranného právneho úkonu - výpovede s iným subjektom a to zriaďovateľom školy. Žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, keďže žaluje subjekt, ktorý nie je stranou zmluvy a nedoručil mu výpoveď, ani s ním neuzatvoril pracovnú zmluvu. Dovolateľka ďalej namietala zákonnosť vykonaného dokazovania a správnosť zisteného skutkového stavu. Súd prvej inštancie odmietol vykonať dôkazy ňou navrhované (výsluch svedkov) a odôvodnenie tohto postupu považovala dovolateľka za jednostranné, nespravodlivé a nezákonné. Dôvodila, že ňou navrhované svedkyne N. a I. boli pracovníčkami školy, poznali pomery na základnej škole a zároveň boli aj ako členky Rady školy prítomné na zasadnutí rady dňa 20. augusta 2019, kde malo dôjsť k prerokovaniu výpovede danej žalobcovi. Mohli tak vypovedať o skutočnostiach dôležitých pre rozhodnutie súdu, ktoré žalobca tvrdil, avšak žalovaná ich pravdivosť popierala. Ďalej namietala postup súdu prvej inštancie, ktorý v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že Rada školy podľa zápisnice z rokovania dňa 20. augusta 2019 zamietla žiadosť o vyjadrenie sa v zmysle § 3 ods. 9 zákona č. 596/2003 Z.z., avšak túto listinu neoboznámil. V prípade svedkyne I.. R. súd napriek námietke jej zaujatosti vznesenej žalovanou jej tvrdenia nijako nepreveril (výsluchom svedkov, obsahom listín preukazujúcich opak), aj vzhľadom na rozpor jej tvrdení s tvrdeniami samotného žalobcu a žalovanej. Výsluch svedka N. R. (starostu obce) navrhli obe strany sporu predovšetkým preto, že komunikoval so žalobcom a zároveň ho ako zriaďovateľ školy odvolal z funkcie a pozná pomery v obci, súd ale jeho výsluch odmietol s rovnakým odôvodnením ako v prípade svedkýň N. a I.. Pokiaľ odvolací súd považoval tento postup súdu prvej inštancie za správny z dôvodu, že žalovaná nezabezpečila ich účasť na pojednávaní, dovolateľka zdôraznila, že takáto povinnosť strane sporu zo žiadneho ustanovenia nevyplyva. Zároveň vytýkala súdom nespravodlivosť a nerovnováhu strán sporu v rozpore s čl. 6 ods. 1 CSP spočívajúcu v nevykonaní ňou navrhovaného dokazovania, keď súdy prihliadali len na tvrdenia prezentované žalobcom a jedinou svedeckú výpoveď.

Dovolateľka namietala aj spôsob vykonania dôkazov listinami, ktoré neboli súdom oboznámené na pojednávaní dňa spôsobom podľa § 204 CSP. V dôsledku nedostatočného dokazovania vyvodili súdy nesprávny skutkový, ale aj právny záver, že pokiaľ žalobca nedostal novú budovu školskej jedálne do správy alebo vlastníctva Základnej školy Horný Vádičov, nemal žiadnu povinnosť ako riaditeľ školy vo vzťahu k obci, žiakom a zamestnancom titulom užívania neskolaudovaných priestorov budovy jedálne, nakoľko sa spoľahol na ústne ubezpečenie bývalého starostu, že budova je skolaudovaná. Následne dovolateľka poukázala na ustanovenia zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme, zákona č. 596/2003 Z.z. a Zákonníka práce a ďalších právnych predpisov, z ktorých vyplýva žalobcova zodpovednosť a podrobne rozobrala skutkový a právny stav sporu, pričom prezentovala vlastné hodnotenie vykonaného dokazovania. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia súdov oboch inštancií a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie, alternatívne, aby ich zmenil. Z dôvodov hodných osobitného zreteľa žiadala o odloženie právoplatnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 CSP. V duplike žalovaná zotrvala na dôvodnosti podaného dovolania.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie je neprípustné, nakoľko žalovaná len opakovane vyjadruje svoju nespokojnosť s právnym posúdením veci súdmi, ktoré však v zmysle ustálenej súdnej praxe nie je považované za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Námieta pasívnej legitímácie už bola súdmi v konaní riešená a jej skúmanie v dovolacom konaní je neprípustné. Mal zato, že žiaden nezákonný ani nesprávny procesný postup súdu v konaní prítomný nebol. Vo vzťahu k náietkam týkajúcim sa dokazovania dovolateľka neuvádza, v čom konkrétne procesné zavinenie súdu spočíva, pričom zásada voľného hodnotenia dôkazov nepredstavuje procesné pochybenie. Dovolací súd neskúma správnosť ani úplnosť skutkových zistení súdov nižšej inštancie. Keďže celé dovolanie znie ako opakované hodnotenie skutkového stavu a revízia právnych záverov, ktoré nenapĺňajú dovolacie dôvody, žalobca nepovažoval za potrebné sa k jednotlivým opakujúcim tvrdeniam žalovanej ohľadom skutkového stavu viac vyjadrovať. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie ako neprípustné odmietol, prípadne ho zamietol a priznal mu právo na náhradu trov dovolacieho konania. Vzhľadom k tomu, že niet dovolacieho dôvodu, nepovažoval za dôvodný ani návrh na odklad právoplatnosti rozsudku a navrhol, aby dovolací súd tento návrh zamietol. Výplatenie náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru je neoddeliteľnou súčasťou odstránenia nezákonného stavu, preto ho nemožno akceptovať ako ujmu v majetkovej sfére žalovanej. V replike žalobca zotrval na navrhovanom spôsobe rozhodnutia dovolacieho súdu a zdôraznil, že postup súdu prvej inštancie, ktorý vykonal výsluch svedkyne Kusendovej, bol súladný s procesnou normou a žalovaná v priebehu celého pojednávania nenamietala voči vykonaniu výsluchu neoznámenej svedkyne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (por. 9 Cdo/72/2020, 9 Cdo/260/2021).

6.1 O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad (por. 9 Cdo/72/2020, 9 Cdo/260/2021).

6.2 Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolaateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces.

9.1 Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. Dovolateľka v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietala zákonnosť vykonaného dokazovania, nesprávne a neúplne zistenie skutkového stavu, nevykonanie navrhovaného dokazovania a v tomto kontexte porušenie práva na rovnosť strán v zmysle čl. 6 ods. 1 CSP.

11. K tejto námietke dovolací súd uvádza, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto nedostatky v prejednávanej veci neboli dovolacím súdom zistené.

11.1 Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (4Cdo 229/2020, 6 Cdo 69/2020, 9 Cdo 209/2020, 7Cdo 187/2021).

11.2 K procesným právam strany sporu nepatrí právo, aby bol súdom vykonaný každý ňou navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa procesná strana subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie strane sporu. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán sporu na vykonanie dokazovania, sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečenie toho, aby sa zisťovanie skutkového (skutočného) stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykoná ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 CSP a I. ÚS 350/08). Avšak samotné rozhodnutie súdu nevykonať určité dôkazy (napríklad preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže byť považované za postup znemožňujúci procesnej strane uskutočňovať jej procesné oprávnenia v zmysle § 420 písm. f) CSP. Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, pričom nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). Na druhej strane Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09).

11.3 Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zodpovedá aj požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá sa prejavuje ako rovnaká miera možnosti uplatňovania prostriedkov procesného útoku, ale aj procesnej obrany v medziach stanovených CSP. Obsah princípů

rovnosti sporových strán v civilnom sporovom konaní sa tak prejavuje ako tzv. funkčná rovnosť, spočívajúca v takom procesnom postupe súdu, aby sa každej zo sporových strán umožnilo v rovnakej miere realizovať svoje procesné oprávnenie.

11.4 Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Dovolací súd po preskúmaní obsahu spisu nezistil v postupe súdov nižších inštancií také pochybenia alebo vady pri vykonávaní dôkazov ani pri ich hodnotení, ktoré by svojou intenzitou či závažnosťou predstavovali porušenie práva žalovanej na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy relevantné pre riadne zistenie skutkového stavu a to spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniu § 204 CSP. Listinné dôkazy boli stranám buď doručené, alebo oboznámené súdom na pojednávaní dňa 30. júna 2020 v prítomnosti žalovanej. Na rovnakú námietku žalovanej v odvolacom konaní správne reagoval už odvolací súd, keď uviedol, že pokiaľ boli listinné dôkazy stranám doručené v priebehu konania, nebol súd prvej inštancie povinný oboznamovať ich obsah na pojednávaní. Zápisnicu zo zasadnutia rady školy, na ktorej bola prerokovaná výpoveď daná žalobcovi, predložila na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 30. júna 2020 k nahliadnutiu práve žalovaná, pričom súd aj protistrana sa podľa obsahu zápisnice s týmto listinným dôkazom oboznámili na tomto pojednávaní (viď str. 85 spisu, zápisnica z pojednávania zo dňa 30. júna 2020).

13. Súd prvej inštancie prihliadol pri rozhodovaní v spore na tie tvrdenia žalobcu, ktoré dôkazy predložené obidvoma stranami sporu (nielen žalobcom, ale aj žalovanou - listiny, výsluch štatutárnej zástupkyne žalovanej, viď odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie str. 7, 11, bod 6, 19) preukazovali a boli z hľadiska sporu podstatné. Pokiaľ žalovaná neponúkla súdu také dôkazy, ktoré by mohli viesť k vyvráteniu týchto žalobcových tvrdení, potom skutočnosť, že súd neprihliadol na dôkazy ňou navrhované avšak nespôsobilé viesť k objasneniu skutkového stavu veci, nemôže zakladať porušenie práva na spravodlivé konanie. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že obec Horný Vádičov rozhodnutím č. 982/2016 zo dňa 31. augusta 2016 rozhodla o odňatí budovy starej školskej jedálne súpisné číslo 288 zo správy Základnej školy Horný Vádičov, nová školská jedáleň bola vybudovaná a spravovaná obcou, v konaní pritom nebol predložený (ani tvrdný) žiaden dôkaz o tom, že by bola nová jedáleň daná do správy žalovanej. Skutočnosť, že budova novej jedálne školy nebola skolaudovaná, nebola medzi stranami sporu sporná. Na základe tohto stavu súd dospel k záveru, že žalobca ako riaditeľ školy môže realizovať svoje oprávnenia a povinnosti v zmysle príslušných zákonných ustanovení len pokiaľ ide o predmet týkajúci sa činnosti školy alebo školského zariadenia, ktoré je vo vlastníctve, respektíve v správe školy. Z tohto dôvodu žalobca ako riaditeľ školy nemal bez právneho vzťahu k novej školskej jedálni žiadnu právnu možnosť iniciovať kolaudačné konanie a za daný stav (t.j. užívanie jedálne v neskolaudovaných priestoroch) preto neniesol zodpovednosť on, ale samotná obec ako stavebník a zriaďovateľ, ktorá má mať vedomosť a potrebné doklady k stavbe, skolaudovaniu, užívaniu a prevádzkovaniu školskej jedálne. Tieto nosné dôvody rozhodnutí súdov nižších inštancií boli pre posúdenie sporu podstatné a preto akékoľvek dokazovanie zamerané na iné okolnosti by bolo nadbytočné a pre rozhodnutie súdov bez právneho významu.

14. K odmietnutiu žalovanou navrhovaného dokazovania výsluchom svedkov súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 30. júna 2020, ako aj následne v odôvodnení uviedol, že vzhľadom na vymedzený predmet konania a dosiaľ vykonané dokazovanie, ďalšie dokazovanie už vo veci nie je potrebné, nakoľko skutkový stav bol ustálený. Postup súdu prvej inštancie považuje dovolací súd za správny a logický s poukazom na predmet sporu, ktorého podstatou bolo posúdenie existencie dôvodu skončenia pracovného pomeru žalobcu vymedzeného výpoveďou zo dňa 4. septembra 2019 a to, či došlo k porušeniu pracovnej disciplíny žalobcom tým, že „ani na opakované žiadosti nedokázal zriaďovateľovi vysvetliť, na základe akých skutočností viac ako 4 roky užíval a prevádzkoval školskú jedáleň v nových a ako vysvetlo neskolaudovaných priestoroch budovy a z akých dôvodov o tejto skutočnosti

neinformoval zriaďovateľa” a tiež tým, že „spochybnil obec Horný Vádičov, keď dňa 2. septembra 2019 vykonal opatrenia priamo proti zverejnenej vyhláške starostu obce Horný Vádičov o prevádzkovaní školskej jedálne z 12. augusta 2019”. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v spore náležite odôvodnil, vychádzajúc z riadne zisteného skutkového stavu, pričom jeho závery neboli svojvoľné či nepodložené.

14.1 Výsluch svedkýň N. a I., členiek Rady školy, ktorá mala prerokovať výpoveď danú žalobcovi, bol absolútne nadbytočný, nakoľko podmienku prerokovania výpovede so zástupcami zamestnancov ani jedna zo strán nesporela. Tak isto pokiaľ ide o všeobecné vyjadrenie dovolateľky aj v dovolacom konaní (pozn. vytýkané jej už odvolacím súdom), že svedkyne poznali pomery na základnej škole a mohli vypovedať o skutočnostiach dôležitých pre rozhodnutie súdu, ktoré žalobca tvrdil, nepostačuje na prijatie záveru o nevyhnutnosti vykonania tohto dôkazu za účelom zistenia skutkového stavu, nakoľko nie je zrejmé, aké skutočnosti mala žalovaná na mysli a aké tvrdenia mali byť vyvrátené. Napokon výpoveď svedkýň o „pomeroch v škole“ by nemohla žiadnym spôsobom ovplyvniť právny záver súdov, že žalobca ako riaditeľ školy môže realizovať svoje oprávnenia a povinnosti len pokiaľ ide o predmet týkajúci sa činnosti školy alebo školského zariadenia, ktoré je vo vlastníctve respektíve v správe školy na základe zmluvného vzťahu, pričom vlastníctvo ani správa školskej jedálne neprešli z obce na žalovaného.

14.2 Výsluch súčasného starostu obce vzhľadom na už uvedený prijatý právny záver by bol taktiež nadbytočný, keďže dôvod výpovede musí byť skutkovo vymedzený takým spôsobom, aby bol nezameniteľný a nie je ho možné dodatočne meniť dopĺňaním skutkových údajov, ktoré výpoveď neobsahuje. Dovolať sa v priebehu celého sporu (aj v rámci podaného dovolania) snaží preukázať naplnenie výpovedného dôvodu tým, že žalobca ako riaditeľ porušil povinnosti dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy (§ 8 ods. 1 písm. a) zákona č. 552/2003 Z.z., § 5 ods. 2 písm. d) zákona č. 596/2003 Z.z. a ďalšie), bezpečnostné predpisy, prípadne oznamovaciu povinnosť v zmysle príslušných predpisov, uvedené však nebolo vymedzené ako dôvod podanej výpovede a tým pádom ani nebolo podstatné z hľadiska zistenia skutkového stavu a prijatých právnych záverov. Dôležité z hľadiska zistenia skutkového stavu bolo len to, kto bol stavebníkom a správcom novej školskej jedálne, a z hľadiska právneho, kto v skutočnosti bol zodpovedný v zmysle príslušných právnych predpisov za vzniknutý protiprávny stav užívania neskolaudovanej školskej jedálne, resp. či v tomto smere riaditeľ školy porušil svoje povinnosti závažným spôsobom a či mu vznikla povinnosť informovať zriaďovateľa. Výsledky vykonaného dokazovania sú vo vzťahu k týmto otázkam úplne jednoznačné, keď bolo preukázané, že správcom a prevádzkovateľom novej školskej jedálne bola a je obec Horný Vádičov, ktorá tak musela mať vedomosť o existujúcom stave. Riaditeľ školy nemal žiadnu právnu možnosť iniciovať kolaudačné konanie a svojím konaním proti vyhláške obce o prevádzkovaní jedálne vykonal opatrenia na predchádzanie prípadným škodám na zdraví a majetku. Z tohto pohľadu potom výsluch terajšieho starostu obce navrhovaný obidvoma stranami sporu nemohol nijako spochybníť už súdom prvej inštancie ustálený skutkový stav. Starosta obce sa nemohol relevantne vyjadriť ani k otázkam týkajúcim sa obdobia začatia užívania novej jedálne školy, pretože v tom čase nebol vo funkcii starostu a neriešil otázky s tým súvisiace.

14.3 Napokon dovolateľka namietala aj vierohodnosť svedeckej výpovede PaedDr. Kusendovej, ktorú ale súd vyhodnotil z pohľadu aj ostatných skutočností vyplývajúcich z vykonaného dokazovania, svoje závery nezaložil výlučne na jej tvrdeniach (t.j. na tvrdení o existencii prevádzkového poriadku novej jedálne, či kontrole jedálne hygienikom) a z hľadiska prijatých právnych záverov žalovanou namietané tvrdenia svedkyne neboli podstatné. Napokon záver súdu o (väčšej) hodnovernosti niektorého z dôkazov, resp. niektorej výpovede, je prirodzeným výsledkom procesu voľného hodnotenia dôkazov a sám osebe neindikuje možnosť vysloviť porušenie práv len z dôvodu, že sťažovateľ sa domnieva, že niektoré dôkazy mali byť hodnotené rozdielne (I. ÚS 275/2019).

14.4 Pokiaľ dovolateľka odôvodňovala nezabezpečenie prítomnosti svedkov na pojednávaní v dôsledku toho, že nebola oboznámená súdom o skutočnosti, že na tomto pojednávaní bude vypočutá svedkyňa Kusendová, táto námietka je úplne bezpredmetná, nakoľko zo žiadneho procesného ustanovenia takéto podmienené splnenie si povinnosti v zmysle ustanovenia § 197 ods. 1 CSP nevyplyva. V kontradiktórnom sporovom konaní platí zásada, že práva patria bdelym „vigilantibus iura scripta sunt” (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. Žalovaná sa však citovanou zásadou neriadila, keď nezabezpečila prítomnosť ňou navrhovaných svedkov na pojednávaní a sama sa tak pripravila o možnosť ich prípadného výsluchu

súdom. Vzhľadom na vyššie uvedené by však ani samotné zabezpečenie prítomnosti svedkov dovolateľkou na pojednávaní nezmenilo záver súdov o nadbytočnosti navrhovaného dokazovania vzhľadom na prijaté právne závery.

15. Dovolací súd uzatvára, že pokiaľ súdy nižších inštancií v procese zisťovania a hodnotenia skutkového stavu dospeli k záveru, že žalovanou navrhované dokazovanie bolo nadbytočné, neúčelné a bez právneho významu z hľadiska prijatých záverov, pričom odmietnutie ďalšieho dokazovania riadne odôvodnili a žalovanej neodňali právo dôkazy navrhovať ani právo sa k vykonaným dôkazom vyjadriť, bol postup súdov nižších inštancií v prejednávanej veci procesne správny a v konaní nedošlo k porušeniu princípu rovnosti strán v zmysle čl. 6 ods. 1 CSP, ani žalovanej nebolo odňaté právo na spravodlivý súdny proces.

16. Ďalej dovolateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom), cez vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP namietala nesprávne právne posúdenie sporu súdmi nižších inštancií (pasívnu vecnú legitímáciu, naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení, existenciu dôvodov výpovede danej žalobcovi v zmysle § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce); čo je ale vylúčené, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní vecí, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP (9Cdo/248/2021, 9Cdo 73/2020, 9Cdo 121/2020).

17. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho odmietol podľa § 447 písm. c/ Civilného sporového poriadku.

18. Vzhľadom na odmietnutie dovolania už neprichádzalo do úvahy rozhodovať o návrhu žalovanej o odklade právoplatnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 CSP.

19. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.